



Guanyador per vocació i convicció, privilegiat per la sort, avestat a l'encens i als aplaudiments, reconegut pels adversaris i ben o mal imitat pels entrenadors de la nova generació, Johan Cruyff s'enfronta enguany a una situació de crisi que el públic no creia possible, però que ell havia previst i anunciat, fent honor al peculiar renom de "profeta del gol" que algú, algun dia, li va encolomar. Efectivament, el mes de juny de 1991, quan encara ressonava el clam per la primera Lliga conquerida després de molts anys, Cruyff va declarar en una entrevista "de profunditat" —en castellà, naturalment—: "ara hi ha eufòria perquè s'ha guanyat la Lliga, però que no s'exageri, perquè tard o d'hora vindran dificultats".

Tot i que és normal, en futbol, que un equip no es mantingui al cim quatre anys seguits, i que els cicles s'acabin (segons expressió del mateix Cruyff, un pèl prematura) aquelles paraules, dites en un moment de plena eufòria, no eren més que un escut en defensa pròpia.

Però hi ha una pregunta més digna d'una bona resposta: què li ha passat al Barça 94-95 i qui en té la culpa?

Quan va arribar al Barça l'any 88 Cruyff va proclamar als quatre vents el tipus de futbol que li agradava, l'únic que ell entenia i que estava disposat a inculcar als jugadors blau-grana. Un futbol ofensiu, creatiu, basat en la possessió de la pilota, fent-la circular amb rapidesa i evitant el desgast físic amb corre-cuites inútils. Unes bases aparentment senzilles, però gens fàcils de fer efectives. Òbviament era una manera de jugar que implicava un risc important en defensa, el risc que corre qualsevol equip que juga a l'atac. Era necessària una perfecta sincronització entre les línies per reduir el risc a les mínimes proporcions. L'holandès va necessitar dos anys, el segon ben difícil per cert, per aconseguir el que volia. Van ser moltíssimes hores de rondos, la millor paraula per definir les maniobres al centre del camp que tenien per objectiu crear espais per entrar a matar de sobte. A partir de la lliga 90-91, la primera victoriosa del Barça de Cruyff, aquest sistema ben executat va significar la conquesta de quatre campionats.

No va ser pas per coincidència que el primer títol es va assolir quan Støitxkov i Goikoetxea es van incorporar a l'equip. Els dos, sobretot el primer, van donar sentit al rondo. El Barça va fer, a les sis lligues jugades sota la batuta de Cruyff —sense incloure l'actual— respectiva-

Johan Cruyff ja no desperta admiració unànime. El mal paper del Barça d'enguany repercuteix negativament en la seva imatge de triomfador nat, i molts aficionats es pregunten sobre l'encert de l'holandès en la planificació de la temporada i la renovació de l'equip. Cruyff afronta la seva hora més difícil.



CRUYFF, DÉU O DIMONI



ENQUESTA

1. És just que es qüestione Cruyff per un mal any després de quatre anys d'èxits?

2. Què pot fer Cruyff des d'ara fins a la fi de la temporada?

Enric Bañeres. Coordinador d'esports de *La Vanguardia*.

1. Ningú no és infal·lible. No ho és Cruyff ni ho són els que el critiquen. Núñez li ha atorgat poders plens i ell n'ha fet un mal ús. Ha caigut en la prepotència. Empra una manera de fer força qüestionable, atès que fent fora del club determinats jugadors ha malbaratat part del patrimoni barcelonista. Ha estat un gran entrenador quan el vent ha bufat de cara, però no se'n surt de les situacions compromeses. Llavors, tothom n'és culpable menys ell. Això és el que no és just.

2. Ha perdut els nervis. Es mostra inestable i neguitós. Veu enemics pertot arreu: al vestidor, a la directiva, als mitjans informatius. Pot fer qualsevol cosa per tal d'aparèixer davant l'opinió pública com la víctima d'un complot i no com el que veritablement és: el responsable de desfer el millor equip que ha tingut el Barça en tota la seva història.

Oscar Nebreda. Dibuxant.

1. Jo crec que no han estat quatre anys d'èxit. D'èxit, èxit, només n'hem tingut el primer any que Cruyff va entrenar el Barça, perquè de lligues, només en va guanyar la primera de les quatre, la resta ens les han regalades; hem tingut sort. Aquest tipus de final, com a culé, m'emprenya. Cap entrenador ni cap jugador ha sortir per la porta gran. Nosaltres, tots els finals els tenim com Franco, envoltats de tubs i agonia. Al Barça no hi ha dignitat i menys encara en els moments greus. Ni a Stòitxkov li van fer una festa quan rebé el baló d'or.

2. El més lògic: procurar enllestir una bona alineació per jugar algun torneig europeu l'any que ve, com la UEFA... S'han de fer nous fitxatges, però amb la categoria suficient per col·locar el Barça en el lloc que es mereix. Però aquestes coses no s'han de fer de manera traumàtica, que ens converteix en la riota d'Europa. Aquests moments s'han d'afrontar amb *señorío*, com el Madrid, que ha perdut quatre lligues i... però, alerta amb al Betis!, que arribarà a la fi de la Lliga en segon lloc amb un punt menys que el Madrid i l'últim partit és Betis-Madrid.

Santiago Nolla. Director d'*El Mundo Deportivo*.

1. No, només per un any, no; és injust. El balanç de Cruyff és de sis anys. Crec que s'ha d'acabar aquesta temporada i fer un judici de tota aquesta època.

2. Es quedarà. No ha volgut anar-se'n en cap moment. Si un home com Cruyff, amb la seva personalitat, decideix anar-se'n, se'n va i punt. Si fa les declaracions que ha fet és com a mesura de pressió, per solucionar el que ell considera els problemes reals del Barça. És una mesura de pressió molt forta.

ment 80, 83, 74, 87, 87 i 91 gols. Ningú no va donar importància al fet que paral·lelament se'n van rebre 26, 39, 33, 37, 34... i 42! Massa gols per un campió, però l'atac funcionava i imprimia confiança, sobretot en el primer any de Romário, l'home ideal per culminar maniobres hipnotitzadores. Mentrestant, què feien els altres entrenadors? S'hi fixaven.

Els recursos, avui dia, per estudiar un equip rival són molts i són a l'abast de qui hi posi interès. Un entrenador és un professional que dedica totes les hores a la seva feina, i això inclou l'estudi atent del comportament dels rivals. Seria molt difícil esbrinar, en el cas del Barça, si l'eficàcia perduda enguany ha estat causada pel deteriorament propi o per la reacció intel·ligent dels adversaris. El factor sorpresa que va encisar uns i altres, o sigui, seguidors del Barça, la premsa i els seguidors i tècnics dels altres, sembla esgotat. Quan el Barça actual pretén conservar la pilota al mig del camp ha de fer-ho resignant-se a no guanyar metres, caminant com els crancs, reiterant passades horitzontals i endarrentant pilotes que ja havien arribat al mig camp contrari, per falta absoluta de clarividència a l'hora de plantar-se a la zona des d'on es pot rematar amb èxit.

Quan es busca una explicació, inevitablement sorgeix l'absència de Laudrup. Ningú no li pot negar al danès la seva especial visió de la jugada al vestíbul de l'àrea. Les seves assistències eren gairebé sempre càrregues de profunditat, i els seus moviments sense pilota recordaven, millor dit, recorden, els de Tostão, magnífic jugador de la selecció brasilera de 1970. Però Laudrup ja no hi és. I per molts, Cruyff en té tota la culpa. Curiosament, quan l'holandès va decidir tenir quatre estrangers en nòmina, una iniciativa teòricament lloable davant dels molts fronts on s'havia de fer la guerra, va semblar la llavor de la discòrdia que tant ha convulsat el vestidor. Perquè si en els partits de la Lliga el quart estranger, fos qui fos —i sovint va ser Laudrup—, podia almenys seure a la banqueta, en els partits europeus no pot ni constar a la llista de convocats. I cap dels estrangers del Barça, inclòs Romário que ara ja no hi és, tenia vocació de sacrificat. Qualsevol dels quatre podia fer el que finalment va fer el danès. Cruyff no va ser capaç de superar el repte que ell mateix havia imposat. I si avui Koeman ha decidit tornar a Holanda, bona part de culpa la té la ferida, no tancada, produïda per la duresa de la banqueta. El mateix es podria dir del búlgar, un tipus agressiu i guerrer que fa nou anys que guanya lligues consecutivament i no es conforma amb veure el partit des de fora del camp.

El criteri aplicat per reforçar l'equip, més ben dit, reequilibrar-lo davant les absències que per diversos motius es van produir no s'ha acabat d'entendre. Però el pitjor és que no ha funcionat. De primer moment, la vinguda de Hagi va



Michael Laudrup, la baixa més enyorada en el Camp Nou aquesta temporada. L'especial visió de joc del danès al llindar de l'àrea, que Cruyff ha volgut substituir amb les característiques del romanès Gica Hagi, no ha trobat un recanvi efectiu en el funcionament del Barça d'aquesta Lliga que encara no ha acabat. L'afecionat blau-grana no perdona Cruyff per aquesta pèrdua.



Hristo Stoichkov s'ha rebel·lat contra Cruyff al llarg de la present temporada. El búlgar, un dels principals artífexs dels èxits del Barça dels darrers anys, ha esclatat intempestivament i ha estat apartat pel cos tècnic durant dues setmanes perquè modifiqui la seva actitud. Però molts culen suport al jugador en les seves crítiques pel mal funcionament de l'equip.

ofuscar els seguidors i la mateixa premsa. El romanès havia fet un mundial brillant. Però els mundials creen miratges, i Hagi ja ha demostrat les seves limitacions, físiques i tècniques. Havia de fer de Laudrup, però la diferència és la que hi ha entre un perfum francès i una colònia de fabricació casolana. Hagi ha fet —i farà— alguns gols dels que en diuen antològics. És un solitari que amb la pilota als peus s'ho passa bé. Però sovint li la prenen per abús de possessió. I és estrany, molt estrany, que Cruyff hagués vist en ell un recanvi del danès, que també estima i tracta bé la pilota però que sap lliurar-la en el moment oportú conscient que no trigarà gaire a recuperar-la perquè sap on acudir per rebre-la i tornar a començar.

Si Hagi, estratègicament, ha fallat, els altres no han tingut ni ocasió de definir-se. Lopetegui, sens dubte una promesa ja consolidada, mundialista per mèrits propis, i mereixedor d'ocupar la vacant de Zubizarreta per consens general, s'ha vist víctima d'un inexplicable malson per culpa d'errades consecutives en què la mala sort ha tingut un paper cruel. Havia de ser el titular, i probablement ho serà. Però mentre no es produeix el pas de larva a papallona, Busquets i les seves estrofolàries intervencions, jugant com a porter d'handbol, continuaran fent tremolar el públic cada cop que la pilota s'acosti a l'àrea. I és que la porteria de futbol és força més gran que la d'handbol. Per què Cruyff ha preferit Busquets a Lopetegui? Per què no ha donat al porter basc uns quants partits de confiança cega, com ha fet amb Busquets? Napoleó només volia generals que fossin homes amb sort, i descartava els que no en tinguessin. Cruyff també sembla haver preferit la sort a la qualitat contrastada.

Pel que fa a José Mari i Eskurza, encara no han ensenyat la targeta de visita. Tampoc no ho ha fet Abelardo, i aquest ha tingut temps de sobra per a fer-ho. Tots tres són jugadors anodins, dels que treballen amb bona fe i constància, però ni inventen, ni solucionen, ni il·lusionen. Quant a Escaich i Kornèiev —tot i respectant la internacionalitat del segon i els detalls de classe que ofereix de tant en tant— la gent té tot el dret a preguntar a Cruyff el perquè de la seva contractació, que en el cas d'Escaich sembla un insult a la intel·ligència dels bons afeccionats.

El fet és que l'equip ha perdut enters, ha perdut qualitat encara que Cruyff insisteixi a negar-ho. Prefereix donar altres explicacions, algunes poc comprensibles, quan tothom podia veure clar que la sortida de jugadors com Zubizarreta, Laudrup, Romário i el mateix Goikoetxea inevitablement havia d'afeblir l'equip si no es trobaven recanvis fiables, com hauria estat Rui Costa en el seu moment i com poden ser, alguns dels que actualment consten en la cartera del tècnic i dels directius.

Cruyff és un home desconcertant, i dona la



impressió de ser-ho deliberadament. Potser la seva actitud negant la pèrdua de qualitat de l'equip és una manera d'estimular els jugadors, però en aquest cas no és lògic que mai no assumeixi la culpa d'un mal resultat. Millor dit, d'un mal partit, perquè es pot perdre jugant bé i guanyar jugant malament. També hi ha la possibilitat que Cruyff confiï tant en ell mateix que realment es consideri capaç de reconduir l'equip a un bon nivell de joc en la present Lliga sense dependre de reforçaments. Aquesta hipòtesi seria acceptable si el Madrid no estigués a cinc punts de distància o si, tàcitament, els seguidors del Barça deixessin de preocupar-se per la bona marxa del Madrid, i assimilessin el que resta de la Lliga de forma solidària amb els jugadors, animant-los en compte de transformar la graderia del Camp Nou en un escenari de petits referèndums.

En tot cas, per primera vegada des de 1990 han aparegut esquerdes en el prestigi de l'entrenador. I la gent espera d'ell una nova demostració de la seva sapiència, sagacitat i capacitat de motivar els jugadors. Per restaurar la confiança de l'afició en la seva figura, Cruyff ha de prendre mesures a tots els nivells. No solament tècniques i esportives, sinó "polítiques": un primer bon senyal ha estat l'inèdit *mea culpa* entonat per l'holandès sobre la seva actuació en el cas Romário. El reconeixement de l'error ens ha presentat un Cruyff més humà i casolà, disposat a admetre les pròpies responsabilitats.

Les últimes notícies apunten vers la permanència de Cruyff en el Barça, segons sembla que ha declarat, però posant "certes" condicions que permetin, sempre en boca de Cruyff, refer l'entorn que ell havia aconseguit establir. Una cosa ja no serà igual mai més: la unanimitat dels socis i seguidors en les lloances de l'holandès. Ara hi ha els que estan al seu favor i els que no li perdonaran res. Uns hi veuran déu. Altres, el dimoni.

Joan V. Revillat

Johan Cruyff, el seu fill Jordi i Ronald Koeman durant un entrenament. Les incorporacions i baixes de la plantilla del Barça d'aquesta temporada és una de les actuacions més qüestionades de l'entrenador holandès. Malgrat la bona pre-temporada de Jordi Cruyff, un ampli sector blau-grana no ha vist amb bons ulls la seva arribada al primer equip de la mà del seu pare i entrenador. En l'altra banda hi ha Koeman, que va anunciar aquest divendres passat que deixava la disciplina barcelonista a final de temporada.

ENQUESTA

Josep Prats. Director de l'Sport.

1. Els quatre anys gloriosos –la millor època de la història del Barça– li han suposat una gran vàlua com a entrenador, que per un seguit de circumstàncies (edat dels jugadors, etc.) avui és qüestionada. Crec que per aquest cicle de quatre anys se li ha de donar un excel·lent, i per la transició se l'ha de suspendre. Ara bé, això no vol dir que se l'hagi de fer fora, sinó que se li ha de donar una tarjeta de crèdit per a reconstruir l'equip.

2. Deixarà passar la tempesta, competitivament parlant, amb l'equip que té, intentant fer els primers passos per a posar les primeres pinzellades per a l'any que ve. Fent una política en dos vessants. D'un costat, agafant gent del planter. De l'altra, fent despatxos per configurar un equip per a l'any vinent, amb una política de fitxatges estudiats que no siga com la d'enguany, que ha estat basada en una contradicció clara: s'han estalviat uns diners, però els recanvis no han funcionat i l'equip ha perdut qualitat.

Paco Lloret. Presentador d'esports de Canal 9-TVV.

1. El futbol no n'entén, de justícia, per això un tècnic com Cruyff, que ha fet el millor Barça de la història, és qüestionat el primer any que van mal dades. Però el futbol no és just i té la seua pròpia llei.

2. Desconec els seus plans de futur. Supose que intentarà controlar la situació i refer l'equip. Dels rendiments d'aquest i de la resposta de la gent dependrà que Cruyff deixi la banqueta del Barça o que configure un equip nou, tal i com va fer l'any 1988, quan va arribar.

Pilar Calvo. Periodista esportiva de Catalunya Ràdio.

1. És qüestionable avui i el primer dia. És just que es posi en dubte la feina de qualsevol persona que exerceixi un càrrec de responsabilitat. Ell sempre ha manifestat que el rendiment és el factor a partir del qual s'ha de jutjar a favor o en contra d'una persona. Ell fa l'alineació en funció d'aquest criteri i és normal que ell també hi sigui sotmès. Continua tenint una bona quota de credibilitat i de confiança, sobretot, per la feina feta.

2. Personalment, decidir que continua i pressionar al màxim la directiva per tal de reforçar l'equip el millor possible. Quant al Barça, intentar desfer la imatge d'impotència que ha donat fins ara l'equip, tenint en compte que no té el potencial d'altres temporades.